

Җәңтерү ялавё

Муркаш район хаҗачё

1944 җулхи майн 5-мёшёнченпе тухать

25 (7558) №

Юн кун, 2008 җулхи апрелён (ака) 2-мёшё

Хакё ирёлкё

Республикара

Йышану

РАЙОНТА: ёнер, паян, ыран

57 пин гектар җёре савранаша кёртмелле

Тунти кун Чаваш Ен Президентё Николай Федоров республика Правительствин членёсемпе тата федерация ведомствисен территории органёсен ертүсисемпе канашлу ирттернё.

Ял хуҗалық министре Михаил Игнатъев уй-хирти ёҗсене хатёрленсе җитни җинчен пёлтернё.

Чаваш Республикин Патшалық технадзор сотрудникёсем ял хуҗалық техникене еплерё хатёрленене тёрёслёҗё.

Иртнё юн кун республика Министрсен Кабинечён паравёнче ял хуҗалықенче уса курман җёрсене кәҗал җёре савранаша кёртмелли кәтартәва җирёлтөнё – 57395 гектар. Президент Ял хуҗалық министрствине җак процеса җирёл контрольлесе тәма хушнә. «Районсем савранаша кёртнё кашни гектар җёре, вёсем тәрәх тунә отчетсене тёрёслемелле. Кашни гектар яла аталантармашкән уса кўтёр», – паләртнә Николай Федоров.

60 ытла команда килессине пёлтернё

Физкультурәпа спорт тата туризм министрён пёрремёш җумё Юрий Николаев хәвәрт утас енёпе Тёнче кубокне мёллёрех хатёрленсе пынине пёлтернё. Тёнчери 60 ытла җёршыври командәсем – пётёмпе 1000 сын – Шупашкарта амартма хатёр пулни җинчен пёлтернё. Спортсменсене ырнаҗтарас, апатлантарас, транспортпа тивёҗтерес, объектсем, оборудованипе инвентарь хатёрлес ытусене оперативлә татса парасҗё.

Президент Шупашкар хулинчи хәна җурчёсенче ырансен резервне йёркелеме хушнә. Республика пусләхё савән пекех массәллә мероприятисем вәхәтөнче сынсен хәйсене культурәлләрах, сәпайләрах ытмалли пирки уйрәммән чарәнса тәнә.

Экономикәна аталантарассине – форумсем

Кәҗалхи җёртме уйхәнче Чаваш Ен тёл хулинче Раҗсейири «Раҗсей инновациёсене – Раҗсей капитал» әсләләхпа инноваци форумё тата Шупашкарти «Управлени. Экономика. Аталану» экономика форумё иртёҗё. Экономика аталанәвёпе суту-илу министрё Иван Моторин пёлтернё тәрәх, программа хатёрленё, мероприятисем ирттермелли ырансене паләртнә, форумсене сайтне хатёрлөҗё. Республика пусләхё җак информаци ресурсё илёртүллё, кәҗәклә, паянхи пурнәҗ шайёнче пулмаллине каланә, әна пермаых ёҗлеттерме сөннё.

Ёҗ сыхлавёпе – уйхәлх

Район администрацийён пусләхё кәҗалхи мартән 25-мёшёнче «Районта ёҗ сыхлавёпе уйхәлх ирттерессе җинчен» 190 № йышану тунә. Ана Ёҗ сыхлавён пётём төнчери кунне халалланә. Уйхәлх апрелён 1-мёшёнчен тытанса 30-мёшёнчен пыратё.

Предприятисемпе организацисене вёсен харпәрләх формине пәхмасәр җапла сөннё:

– ёҗлекенсен ёҗ условийёсемпе сыхләх сыхлавене лайахлатма мероприятисем йёркелемелле;

– кәҗалхи майн 5-мёшёнчен кая юлмасәр уйхәлх вәхәтөнче туса ирттернё

ёҗсем пирки ЧР Сыхләх сыхлавёпе социаллә аталану министрствин районтисоциаллә хүтлөх пайне пёлтермелле.

Район администрацийён культура тата архив ёҗсөн пайён уйхәлх вәхәтөнче туса ирттерекен ёҗсем пирки массәллә информаци хатёрёсенче җутатса тәмалла.

Йышану мёлле пурнәҗланнине район администрацийён пусләхён җумне, район администрацийён ял хуҗалық пайён пусләхне В.К. Ананъева тёрёслесе тәма хушнә.

Кун йёркинчи җивёч ытту

Республика кунне җапла кётсе илетпёр-и?

Тирпей-илемшён паян Муркашра ырнаҗнә теҗетке ытла кантур, Муркаш урамёне утакан вун-вун чиновник яваплә. Район администрацийёнчи капиталлә строительство управлениё, җурт-йёрпе коммуналла хуҗалық пайё, пусләхпа җёр хушанәвёсен пайё, район архитекторё, җут җанталәкә хүтөлкөн комитет, Муркаш ял администрацийё, Муркашри җурт-йёрпе коммуналла хуҗалық предпрятиё, санитарие эпидемиологи служби, пушар хәруҗсәрләх служби, шалти ёҗсен пайё...

Пурне те җырса та пётерес җук. Җак җубәҗсем тивёҗлипе ёҗлесен, Муркаш урамёсем җәтмахри сад-пахчасене аса илтермелле пек. Төн, хәйхи вун-вун чиновникән алла кёрёҗе тытса йёрке тумалла. Капла эффеҗкеләрах пулассән туйанат.

Муркаш ял Республика кунне хатёрленсе кётсе илнә пирки 2-мёш стр. тёлпёрех вуләр.

Сән үкерчөкре: район центрне килекенсене паян җак йёркесёрлөх кётсе илет.

җур аки җүречерен шаккаты

Ашә та хёвеллө кунсем җёр питне юртан тасатнәпа пёрхёнтё. Хирти тәри юрри хресчене җур аки җывхарни пирки систерет. җёр ёҗченён кётнө вәхәчө. Кәҗал районтисоциаллә хуҗалықсемпе хресчен (фермер) хуҗалықсене җуртрисене пётёмпе 9529 гектар җинчен акса-лартса хәвармалла пулат. Вәл шутран җурхи тулә 2939 гектар, урпа 5077 гектар, сёллө 1236 гектар, җёр улми 1313 гектар, пахча җимёҗ 57 гектар йышанёҗ. Хатёр-и-ха җак ёҗе агротехникәллә вәхәтра ирттерме хуҗалықсем? Район администрацийён ял хуҗалық пайёнчен пёлтернё тәрәх, җёр ёҗченёсем умри задачәсене пурнәҗсала хатёр. Кунпа пёрлөх ЧР Президентён җурарәвёпе усман җеремсене пусә савранәшнә кёртессине те районта ёҗлемелли җук мар. Кунашкәл җёрсем Муркаш тәрәхөнче 2 пин гектара яхән. Вёсене сухаласа унти җум куракёсемпе кёрёшессине те районтисоциаллә хуҗалық пайён җёр ёҗченёсем җурхи уй-хир ёҗсөн планне кёртнё.

Республикаран уқса-тенкө килсе җитнө

Чаваш Республикин Министрсен Кабинечён хушәвёпе «Чаваш Республикин 2008 җулхи, планпа пәхнә 2009 тата 2010 җулсөнчи бюджетчө җинчен» ЧР җакунёпе ЧР Министрсен Кабинечён 2007 җулхи декабрён 11-мёшөнчи «ЧР бюджетёнчен уқса-тенкө уйәрса пама пәхнә Правиләсене җирёлтөссине җинчен» постановленине пурнәҗсала республика бюджетёнчен ыльәх-чёрлөх аталантарма, пусәк репродукциллө вәрләх тата үсен-тәрансене химилле майпа хүтөлкелли препаратсене туйнама 2008 җулта Чаваш Республика муниципаллә районсем тәрәх уқса-тенкө уйәрнә. Пирён района пётёмпе 9,6 миллион тенкө тивнө.

Зоветспециалистсем вёренчөҗ

Нумаях пулмасть район администрацийён вёрентү пайён методика кабинетөнче районтисоциаллә хуҗалықсене зоотехниксемпе ветеринарсен, ферма заведующийёсен вёренчөҗ иртрё. Икө эрнелөх курссене 100 специалист җүрерө. Җак хушәра вёсем ыльәх-чёрлөх отраслөнче энергипе ресурс перекетлекене технологипе уса курассине, сывату ёҗсөн профилактикене, ыльәхсен продуктивләхне үстермелли тёл енсене алла илчөҗ. Вёрентү пётёмлетёвөпе 26 җын аттестаци витёр тухса категори илчө.

җённине шыраҗҗө

Район шайёнче ирттернё вёрентүпө пёрлөх җак кунсенче ыльәх җирёсемпе кёрёшекен районтисоциаллә хуҗалықсене малалла тәсрөҗ. Станци ертүҗи Н. Яковлөв каланә тәрәх пурнәҗ ушанәвөпе тан пыма алә усса ларни пулашаймасть: сөнелөхсем пурнәҗа кёрсе пынә май пёлү шайне те үстерсөх пымалла. Ветеринарсен уйхәсөн пёрре пёрле пухәнса сөнелөхсене алла илессине, унчөнчине ёҗсене сөнө лару-тәрура епле пурнәҗсалине каласма, пёлү шайне сөнөтсе үстерме шут турөҗ. Пёрремёш җаняти апрелён 1-мёшөнче иртрё.

Анатолий БЕЛОВ хатёрленё.

Партисен пурнәҗёнчен

Умри тёллевсем тата пысәкрах

Иртнө юн кун «Единая Россия» политика партиён Муркаш районёнчи уйрәммән конференцийё иртрё. Унан ёҗне «Единая Россия» политика партиён регионти уйрәммән ёҗтәкөмөн ертүҗи Г.Г. Николаев, район пусләхё Ю.А. Иванов хушанәчө. Мён тёллөвө иртрё конференци? Мёнлө ыттусене пәхса тухнә унта? Җакән пирки каласа пама ыттрәм та ёнтө эпө «Единая Россия» политика партиён Муркаш районёнчи политиканәшён секретарёнчен А.Н. ИВАНОВРАН.

– Апрель уйхәнче «Единая Россия» политика партиён җеззөчө иртмелле. Асаннә партин республикари уйрәммән җак җеззөчө делегатсем тәратмалла. Савәнпа та конференци тёл задачи партин республикари конференцине делегатсем суйласси пулчө. Җав вәхәтрах конференцире партин ёҗне-хёлне пырса тивекен җылай актуаллә ыттусене пәхса тухрәмәр. Тёслөхрен, РФ Президентён суйлавён пётёмлетөвөне тишкөртөмөр, партин пирён районтисоциаллә хуҗалықсене отчетла суйлав тапхәрө мёлне иртни җинчен чарәнтамәр.

Паләртмалла, конференци пите активлә иртрё. Пустарәннисем парти ёҗне критикәллә кула тишкөчөҗ. Ку вара мён җинчен калать? Политиканәш членёсем, парти членёсем, конференци килнө делегатсем партин пирён районтисоциаллә хуҗалықсене пёрлөх җитменлөхсем

җинчен те тёлпөн чарәнчөҗ.

– Тёслөхрен.

– РФ Президентён суйлав кампанийёнчи ләпкәләх җинчен. Ун умөнхи суйлав – РФ Патшалық Думин депутатсене суйлавён пётёмлетөвөсемпе ләпланса, хәш-пёр ял тәрәхёнсөнчи пусләмәш организацисене ырансенчи хәй тытәмләх органёсемпе пёрле пёр тёллөвлөн ёҗселе җитерөймерөҗ. Халәхпа тёл пулусем җителөклө таран пулмарөҗ. Район пусләхё Ю.А. Иванов та хәйён сәмахөнче ырансенчи активпа, халәхпа әнлантару ёҗне җителөксёр ирттернине паләртрё.

Аста әнлантару ёҗне тивёҗлө шайра ирттернё, унта суйлав кәтартәвөсем те лайәх. Ака Ильинка ял тәрәхёнчи пусләмәш уйрәммән ертүҗи пулса ёҗленө Е.А. Волков ыранта ку тёлөшпө активпа та, парти членёсемпе те лайәх ёҗленине паләртрё. Пётёмлетөвө те куҗ умөнчөх: кунта суйлав кәтартәвө районтисоциаллә хуҗалықсене пёрлөх җитменлөхсем

Юнкәри пусләмәш уйрәммән делегачө Г.И. Ермакова тухса каласнөнчен те әнлантару ёҗсөн результатчө пысәкки куранчө. Кунта җамраксем, шул ачисем хушшинче те әнлантару ёҗне лайәх ирттернө. Мён тетөҗ? РФ Патшалық Думин депутатсене суйланә чух Юнкәсем ЛДПР кандидатчөшөн җылай сасә панә пулсан, халыхи суйлавра вара суйлава хушанәксенсөнчен ытларәхәшө «Единая Россия» парти тәратнә кандидатшән пачө хәйён сассине.

(Вёҗө 2-мёш стр.)

РФ Пенси фондёнчен пёлтерөҗҗө

Ёнертенне пенсисем үсрөҗ

Раҗсей Правительствин 2008 җулхи мартән 25-мёшөнче ёҗ пенсийёсен страхланә пайёсене тата ёҗлекен граждәнсен пенси капиталён висине индексацилессе җинчен 204 тата 205 №№ постановленисем йышанчө. Федераллә җәмәләхсемпе уса куракансөн уйхәсөн паракан уқса түйөвөсен (ЕДВ) тата соцпакетән сөнө висисене 2008 җулхи мартән 1-мёшөнчи 18-ФЗ Федераллә саккунпа килёшүллөн паләртнә.

Вёсемпе килёшүллөн 2008 җулхи апрелён 1-мёшөнчен тытанса: – ватләх, инвалида тухнине, җемьери тәрантаракана сухатнине пула паракан ёҗ пенсийён страхланә пайё 7,5 процент үсрөҗ.

Уқса мён чухлө хушанәсси кашини пенсионерән тёрлөрен пулат. Мёншён те сөн пенсин страхланә пайён висе стажран, ёҗ уқси висисен, Пенси фондөне куҗса

тәнә страховани взносёсенчен килет. Индексаци ирттернё май җапла вара ёҗ пенсийёсен висе республикпе вәтамран 123 тенкө, районөпө 103 тенкө, ватләх пула паракан пенсисем республикпе 139 тенкө, районөпө 108 тенкө, инвалида тухнине пула паракан пенсисем республикпе 79 тенкө, районөпө 62 тенкө, җемьери тәрантаракана сухатнине пула паракан пенсисем республикпе 96 тенкө тата районөпө 79 тенкө үсрөҗ. Сар суранне пула инвалида тухнисен ёҗ пенсийё республикпе 163 тенкө, районөпө 128 тенкө, Асла Отечественнәй вәрҗә участниксөн республикпе 180 тенкө тата районөпө 154 тенкө пысәкрах пулаҗҗө. Апрельти индексацие пула уйхәсөн пенсин түйөме каякан тәкаксем республикпе 41 миллион тенкө үсөҗҗө.

– Пулса пенсионерсен пенси капиталё (ку сумма Пенси фондөне харпәр хәйён

лицевой счөчө җинчен) 20,4 процент чухлө индексациленет.

– Федераллә җәмәләхсемпе уса куракансөн соцпакетчө 557 тенкө пулат. Вәл шутран 495 тенкө – медицина пайё (түйөвсёр эмелсем тата санаторисене кайма пүтөкәсем) тата 62 тенкө – транспорт пайё (хула сывәхөнчи поездла тата санаторисене кайса килме түйөвсёр җүрессе).

– Федераллә җәмәләхсемпе уса куракансене уйхәсөн уқсан түйөссине висе (ЕДВ) районөпө вәтамран 91 тенкө үсрөҗ. Республикпе вара халө уйхәсөн җак тёллөвө 9 миллион тенкө ытларәх уйәрма тытанасҗө.

Н. СЕМЕНОВА, РФ Пенси фондөнчө районти управленийён пенсисем шутласа парас, сөнөрен шутласа парас тата түйөс елкен пайён пусләхө.